

Maahanmuuttajien syrjinnän syistä on Suomessakin runsaan kymmenen vuoden aikana puhuttu enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Monia hyviä selityksiä on esitetty, mutta harvoin on kiinnitetty huomiota suomalaisen rasismien ja eurooppalaisen siirtomaahistorian yhteyksiin. Suomella ei ollut siirtomaita, mutta ajan henki kulkeutui Suomeen mutkien kautta. Vanha ja keskipolvi on voinut imeä siirtomaarasistista ajattelua vaikkapa Pekka Lipposen seikkailuja lukemalla.

Kirjan lopussa on omana osastona inkeriläisten ja venäläisten elämäntarinoita. Tarinat luettuaan ei enää ihmettele, että niinkin monet inkeriläiset ovat tahtoneet tulla Suomeen. Tarinat ovat täynnä köyhän lapsuuden, kolhoosielämän ankeuden ja miesten juopottelun kuvauksia.

Neuvostoliitosta/Venäjältä tullei-

den tarinoista pilkistää esiin suomalaisten venäläisiin kohdistuva viroksunta. Historiantutkijat ovat kertonut venäläispelon olevan suhteellisen uutta perua, mutta sodanjälkeisinä vuosina se ei ole päässyt suomalaisilta unohtumaan. Kukapa vanhan ajan suomalainen ei muistaisi esimerkiksi Pekka Tiilikaisen, Aunuksen Radion veteraanin, venäläisviihaisella nationalismilla maustettuja urheiluselostuksia. Ja vanhoja muistoja tuoreutetaan jälleen vuoden 2000 keväällä, kun Suomessa vietetään talvisodan päättymisen muistotilaisuuksia. Jatkosotaan liittyvät tilaisuudet odottavat vuoroaan.

Teoksen elämäntarinoista käy ilmi, että maahanmuuttajien suurimpia ongelmia ovat viranomaisten "valtiorasismi" ja ennakoimattomat rasistiset hyökkäykset. Toisia saattaa ärsyttää vuosikausia kielteisen julki-

sen huomion kohteena oleminen – leimaavaa keskustelua voisi pitää jopa eräänlaisena "yhteiskuntaväkival-
lan" (muistaakseni Eero Ojosen termi) muotona. Maahanmuuttajista puhuttaessa muistetaan ehkä liiaksikin korostaa ongelmia ja uhkia, mutta ne eivät ole maahanmuuton koko kuva. Yksi Laura Huttusen toimittaman teoksen ansio onkin se, että se vilauttaa myös asioiden toista puolta. Varsinkin lähipiirissään maahanmuuttajat ovat saaneet osakseen myös lämmintä ystävyyttä ja myönteistä uteliaisuutta.

SEPPO PAANANEN

SAMA TAIVAS, ERI MAA
MAAHANMUUTTAJAN TARINA
TOIM. LAURA HUTTUNEN
HELSINKI: SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURA, 1999

OIKAISU

Marjaana Seppäsen ja Jarmo Rusasen Yhteiskuntapolitiikka-lehdessä (3/2000) julkaistun artikkelin "Asuinalueiden väliset sosioekonomiset erot Lahdessa" käsikirjoituksessa oli virhe. Kymmenen suurimman kaupungin asukkaiden keskituloja koskevassa taulukossa 2 Turun asukkaiden keskitulojen olisi kuulunut olla 88 770 markkaa eikä 84 662 markkaa ja Tampereen asukkaiden keskitulojen 88 902 markkaa eikä 90 356 markkaa. Korjauksen johdosta Turku sijoittui kaupunkien välisessä vertailussa kuudenneksi eikä kahdeksanneksi, kuten taulukosta virheellisesti kävi ilmi. Tampereen sijoittumiseen vertailussa korjauksella ei ole vaikutusta.